

Bruxelles, 4 iunie 2026
(OR. en)

10125/26

ECOFIN 734
UEM 212
SOC 322
EMPL 151
COMPET 681
ENV 624
EDUC 206
ENER 323
JAI 735
GENDER 62
JEUN 103
SAN 399
ECB
EIB

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	3 iunie 2026
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2026) 209 final
Subiect:	Recomandare de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Spaniei

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2026) 209 final.

Anexă: COM(2026) 209 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 3.6.2026
COM(2026) 209 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

**privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și
bugetare ale Spaniei**

{SWD(2026) 209 final}

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Spaniei

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului ⁽¹⁾, în special articolul 3 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) Regulamentul (UE) 2024/1263 precizează obiectivele cadrului de guvernare economică, care constau în promovarea unor finanțe publice solide și sustenabile, a unei creșteri durabile și favorabile incluziunii și a rezilienței prin intermediul reformelor și al investițiilor, precum și în prevenirea deficitelor excesive. Regulamentul menționat prevede obligația Consiliului și a Comisiei de a asigura o supraveghere multilaterală în contextul semestrului european, în conformitate cu obiectivele și cerințele prevăzute în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Semestrul european presupune, în special, formularea și supravegherea punerii în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări.
- (2) La 16 iulie 2025, Comisia a adoptat propunerea de regulament de instituire a Fondului european pentru coeziune economică, socială și teritorială, agricultură și zone rurale, pescuit și afaceri maritime, prosperitate și securitate pentru perioada 2028-2034 și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 și a Regulamentului (UE, Euratom)

¹ Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului (JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

2024/2509 ⁽²⁾). Propunerea urmărește să sporească eficacitatea finanțării din partea Uniunii prin reducerea fragmentării arhitecturii financiare și să sprijine statele membre în coordonarea politicilor lor economice, în concordanță cu articolul 175 din TFUE.

- (3) La 25 noiembrie 2025, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă 2026, în care nu a identificat Spania printre statele membre pentru care ar fi necesar un bilanț aprofundat. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, o recomandare de recomandare a Consiliului privind capitalul uman în Uniunea Europeană și o propunere de raport comun pentru 2026 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ la 21 aprilie 2026 și Raportul comun privind ocuparea forței de muncă și Recomandarea privind capitalul uman la 9 martie 2026.
- (4) La 29 ianuarie 2025, Comisia a publicat Busola pentru competitivitate, un cadru strategic care urmărește să stimuleze competitivitatea la nivel mondial a Uniunii în următorii cinci ani. În acest document sunt identificate cele trei imperitive de transformare în materie de inovare, decarbonizare și competitivitate, precum și securitatea ca piloni esențiali pentru o creștere economică durabilă. Semestrul european este aliniat la Busola pentru competitivitate, ceea ce asigură faptul că politicile economice ale statelor membre sunt coerente cu obiectivele strategice ale Comisiei, creând o abordare unificată a guvernancei economice care promovează creșterea durabilă, inovarea și reziliența în întreaga Uniune.
- (5) În 2026, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să se desfășoare în paralel cu etapa finală a punerii în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ⁽⁴⁾. Planurile de redresare și reziliență (PNRR), împreună cu finanțarea oferită în cadrul politicii de coeziune, au fost esențiale pentru realizarea priorităților de politică ale semestrului european, deoarece planurile trebuiau să abordeze în mod eficace toate provocările sau o parte semnificativă a provocărilor identificate în recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ciclurile recente, iar programele finanțate prin politica europeană de coeziune trebuiau să țină seama de recomandările specifice fiecărei țări. Pe măsură ce MRR se apropie de sfârșitul duratei sale de viață, rămâne esențial să se asigure continuitatea reformelor și a investițiilor sprijinite și puse în aplicare în cadrul MRR, în special a celor care contribuie la abordarea provocărilor identificate în recomandările specifice fiecărei țări.
- (6) La 3 iunie 2026, Comisia a publicat raportul de țară din 2026 pentru Spania. În acesta, s-au evaluat progresele realizate de Spania în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări și s-a făcut bilanțul implementării de către Spania a PNRR. Pe baza analizei respective, raportul de țară a identificat cele

² Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului european pentru coeziune economică, socială și teritorială, agricultură și zone rurale, pescuit și afaceri maritime, prosperitate și securitate pentru perioada 2028-2034 și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 și a Regulamentului (UE, Euratom) 2024/2509, COM/2025/565 final. Regulamentul propus face în prezent obiectul negocierilor cu colegiitorii.

³ JO C, C/2026/2434, 28 aprilie 2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁴ Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

mai presante provocări cu care se confruntă Spania. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Spania în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale Uniunii în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

- (7) La 21 ianuarie 2025, Consiliul a adoptat, după evaluarea și recomandarea Comisiei, de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Spaniei ⁽⁵⁾. Planul vizează perioada cuprinsă între 2025 și 2028 și prezintă o ajustare bugetară repartizată pe șapte ani. Consiliul a recomandat următoarele rate maxime de creștere a cheltuielilor nete: 3,7 % în 2025, 3,5 % în 2026, 3,2 % în 2027 și 3,0 % în 2028, ceea ce corespunde ratelor maxime cumulate de creștere calculate prin raportare la anul de referință 2023 de 9,2 % în 2025, 13,0 % în 2026, 16,6 % în 2027 și 20,1 % în 2028.
- (8) Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și repercusiunile acestuia constituie o provocare existențială pentru Uniunea Europeană. Comisia a invitat statele membre să solicite activarea clauzei derogatorii naționale prevăzute în Pactul de stabilitate și de creștere într-un mod coordonat, pentru a sprijini eforturile UE de obținere a unei creșteri rapide și semnificative a cheltuielilor pentru apărare⁽⁶⁾, iar această propunere a fost salută de Consiliul European reunit la 6 martie 2025. În urma solicitării Spaniei, la [data], Consiliul a adoptat, la recomandarea Comisiei, o recomandare prin care Spaniei i se permite să se abată de la ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete recomandate ⁽⁷⁾. Perioada în care este activată clauza derogatorie națională (2025-2028) permite Spaniei să reprioritizeze cheltuielile publice sau să crească veniturile publice, astfel încât cheltuielile de apărare mai mari și de durată să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu.
- (9) La 30 aprilie 2026, Spania și-a prezentat Raportul anual pe 2026 privind progresele înregistrate ⁽⁸⁾, referitor la respectarea ratelor maxime de creștere recomandate ale cheltuielilor nete, la punerea în aplicare a setului de reforme și investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare și la punerea în aplicare a reformelor și investițiilor care răspund principalelor provocări identificate în recomandările specifice țării din cadrul semestrului european. Raportul anual privind progresele înregistrate reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Spania cu privire la progresele realizate în ceea ce privește implementarea planului său de redresare și reziliență în conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241.
- (10) Creșterea PIB-ului real în anul 2025 a fost de 2,8 %, iar inflația IAPC a fost de 2,7 %. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2026, se estimează că PIB-ul real va crește cu 2,4 % în 2026 și cu 1,9 % în 2027, iar inflația IAPC va fi de 3,0 % în 2026 și de 2,5 % în 2027.

⁵ Recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2025 de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Spaniei (JO C, C/2025/643, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/643/oj>).

⁶ Comunicarea Comisiei intitulată „Integrarea unei creșteri a cheltuielilor pentru apărare în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere”, Bruxelles, 19.3.2025, C(2025) 2000 final.

⁷ Recomandarea Consiliului din [data] care permite Spaniei să se abată de la ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete stabilite de Consiliu în temeiul Regulamentului (UE) 2024/1263 (Activarea clauzei derogatorii naționale), (OJ [OJ: please insert relevant OJ references]).

⁸ Rapoartele anuale pe 2026 privind progresele înregistrate sunt disponibile la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

- (11) Din datele furnizate de Eurostat⁽⁹⁾ reiese că deficitul public al României a scăzut de la 3,2 % din PIB în 2024 la 2,4 % din PIB în 2025. Scăderea deficitului în 2025 reflectă în principal rezultatele foarte bune din perspectiva veniturilor și eliminarea treptată a măsurilor legate de energie. Pe baza măsurilor de politică cunoscute până la data-limită a prezentei analize, previziunile Comisiei din primăvara anului 2026 estimează că deficitul va fi de 2,4 % din PIB în 2026 și de 2,0 % din PIB în 2027. Stabilizarea din 2026 reflectă în principal evoluțiile pozitive ale veniturilor care compensează diferitele seturi de măsuri menite să atenueze consecințele inundațiilor din unele regiuni și ale crizei din Orientul Mijlociu. Scăderea deficitului în 2027 este determinată în principal de costul mai redus al măsurilor de urgență legate de inundații și de încetarea aplicării măsurilor din domeniul energiei
- (12) Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea fiscal-bugetară⁽¹⁰⁾, care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, a fost în mare măsură neutră în 2025. Se preconizează că aceasta va continua să fie expansionistă, de 0,3 % din PIB în 2026 și contracționistă, de 0,5 % din PIB în 2027.
- (13) Din datele furnizate de Eurostat⁽¹¹⁾ reiese că deficitul public al Spaniei a scăzut de la 101,6 % din PIB la sfârșitul anului 2024 la 100,7 % din PIB la sfârșitul anului 2025. Scăderea ponderii datoriei în 2025 se datorează în principal creșterii puternice a PIB-ului nominal și reducerii deficitului. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data-limită a prezentei analize, previziunile Comisiei din primăvara anului 2026 estimează că ponderea datoriei în PIB va scădea la 99,6 % până la sfârșitul anului 2026 și va continua să scadă la 98,9 % până la sfârșitul anului 2027. Scăderea din 2026 reflectă în principal creșterea PIB-ului nominal, care depășește costul serviciului datoriei. Scăderea ponderii datoriei în 2027 se datorează în principal creșterii nominale a producției și reducerii deficitului.
- (14) Pe baza previziunilor economice ale Comisiei din primăvara anului 2025, cheltuielile publice totale pentru apărare în Spania s-au ridicat la 1,0 % din PIB în 2025, ceea ce corespunde unei creșteri de 0,1 puncte procentuale din PIB în comparație cu anul de referință 2024. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026, se preconizează că acestea vor fi de 1,2 % din PIB în 2026, ceea ce corespunde unei creșteri de 0,3 puncte procentuale din PIB comparativ cu 2024.
- (15) Uniunea se confruntă în continuare cu riscuri de întreruperi ale aprovizionării cu energie și de volatilitate ridicată a prețurilor, exacerbate de tensiunile geopolitice care afectează piețele mondiale ale petrolului și gazelor. Experiența dobândită în urma crizei energetice din perioada 2022-2023 a arătat că măsurile ample și neținute implică costuri bugetare mari și sunt ineficiente din punct de vedere social și economic. De la izbucnirea războiului în Orientul Mijlociu în februarie 2026, Spania a adoptat măsuri de politică bugetară pentru a atenua impactul prețurilor ridicate la energie asupra

⁹ Euroindicatorii Eurostat, 22 aprilie 2026.

¹⁰ Orientarea fiscal-bugetară este definită ca o măsură a variației anuale a poziției bugetare subiacente a administrației publice. Scopul său este de a evalua impulsul economic generat de politicile bugetare, atât cele finanțate la nivel național, cât și cele finanțate din bugetul UE. Orientarea fiscal-bugetară este măsurată ca diferența dintre (i) creșterea potențială pe termen mediu și (ii) variația cheltuielilor primare, fără măsurile discreționare privind veniturile și incluzând cheltuielile finanțate printr-un sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii.

¹¹ Euroindicatorii Eurostat, 22 aprilie 2026.

gospodăriilor și companiilor ⁽¹²⁾. Printre acestea se numără reduceri neținute ale cotelor de TVA la combustibili, energie electrică și gaze naturale, precum și reduceri neținute ale accizelor la energie electrică și combustibili. În plus, autoritățile au introdus măsuri de sprijin ținute, precum subvenții acordate operatorilor de transport profesioniști și fermierilor, ajutoare directe destinate industriilor mari consumatoare de energie electrică, reduceri ale tarifelor de utilizare a rețelei electrice, precum și sprijin pentru subvențiile sociale aferente energiei termice și pentru stocarea subterană a combustibilului. Majoritatea acestor măsuri sunt preconizate să înceteze să se aplice la 30 iunie 2026, în timp ce unele vor rămâne în vigoare până la începutul anului 2027. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026, costul bugetar al acestor măsuri ar urma să fie de aproximativ 0,3 % din PIB în 2026. Potrivit estimărilor Comisiei, dacă toate aceste măsuri vor rămâne în vigoare până la sfârșitul anului 2026, costul lor bugetar se va ridica la 0,6 % din PIB în 2026.

- (16) Pe baza calculelor Comisiei, cheltuielile nete ale Spaniei au crescut cu 4,8 % în 2025 și, cumulativ, cu 9,3 % în 2024 și 2025. Rata de creștere a cheltuielilor nete ale Spaniei în 2025 a depășit rata maximă de creștere recomandată, abaterea fiind de 0,4 % din PIB în termeni anuali. Dacă se iau în considerare împreună anii 2024 și 2025, rata de creștere cumulativă a cheltuielilor nete a depășit, de asemenea, rata maximă de creștere recomandată, abaterea fiind de 0,1 % din PIB în termeni cumulativi. Cu toate acestea, abaterea preconizată se încadrează în flexibilitatea clauzei derogatorii naționale pe baza estimărilor actuale privind cheltuielile pentru apărare.
- (17) Pe baza calculelor Comisiei, se preconizează o creștere a cheltuielilor nete ale Spaniei cu 5,1 % în 2026 și, cumulativ, cu 14,9 % în 2024, 2025 și 2026. Rata preconizată de creștere a cheltuielilor nete ale Spaniei în 2026 va depăși rata maximă de creștere recomandată, cu o abatere de 0,6 % din PIB în termeni anuali. Dacă se iau în considerare împreună anii 2024, 2025 și 2026, se preconizează, de asemenea, că rata de creștere cumulativă a cheltuielilor nete va depăși rata maximă de creștere recomandată, cu o abatere de 0,7 % din PIB în termeni cumulativi. Ținând seama de flexibilitatea pentru creșterea cheltuielilor pentru apărare prevăzută de clauza derogatorie națională și analizând în ansamblu anii 2024, 2025 și 2026, abaterea cumulativă preconizată a cheltuielilor nete se ridică la 0,4 % din PIB.
- (18) Recomandarea de aprobare a planului pe termen mediu al Spaniei identifică setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare și indică un calendar pentru punerea lor în aplicare. Ținând seama de informațiile furnizate de Spania în raportul său anual privind progresele înregistrate, Comisia constată că punerea în aplicare a etapelor-cheie ale acestor reforme și investiții, care trebuiau realizate până la 30 aprilie 2026, pare să fie, în linii mari, pe drumul cel bun. Reforma fiscală este încă în curs de evaluare, iar reforma privind facilitățile fiscale, împreună cu două măsuri referitoare la transformarea digitală a educației, vor fi evaluate în cadrul ultimei tranșe de plată din cadrul PNRR. În ceea ce privește măsurile de îmbunătățire a gestionării incapacității temporare de muncă, acorduri de parteneriat cu Institutul Național de Securitate Socială au fost semnate de majoritatea regiunilor, în timp ce acordurile cu casele mutuale colaboratoare cu sistemul de securitate socială au fost semnate doar de trei regiuni și de cele două orașe autonome. În ceea ce privește recunoașterea diplomelor, a fost adoptat și pus în aplicare un ordin ministerial care stabilește instrucțiuni privind procedurile de omologare și echivalare a titlurilor

¹² Acest lucru reflectă situația de la data-limită a previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026 (4 mai 2026).

universitare obținute în străinătate. Comisia consideră că, în general, Spania și-a respectat angajamentele în mod satisfăcător ⁽¹³⁾.

- (19) Ponderea medie a impozitelor pe veniturile salariale în veniturile fiscale totale ale Spaniei a crescut de la 48,7 % în medie în subperioada 2015-2019 la 51,8 % în subperioada 2020-2024, în timp ce media UE a rămas neschimbată, la 51,4 % în același interval de timp. Veniturile mai mari din impozitele pe veniturile salariale explică 90 % din creșterea sarcinii fiscale a Spaniei în ultimul deceniu, reflectând o dependență tot mai mare de impozitarea veniturilor salariale. Neindexarea treptelor de impozitare a veniturilor persoanelor fizice și majorarea cotelor contribuțiilor de securitate socială au accentuat tendința Spaniei de a se baza pe impozitarea veniturilor salariale. Veniturile din impozitul pe veniturile salariale ca procent din PIB (19,0 % în 2024) rămân însă sub media UE (20,3%). În schimb, veniturile din taxele pe consum și din taxele de mediu se situează sub media UE, atât ca procent din PIB, cât și ca procent din totalul veniturilor fiscale. Veniturile din taxele de mediu s-au ridicat la 1,6 % din PIB în Spania, comparativ cu 2,1 % în UE. Spania înregistrează cele mai mari decalaje de politică în materie de TVA din UE, ca urmare a uneia dintre cele mai ridicate diferențe între cota standard și cea efectivă de TVA și a celui mai mare impact al scutirilor fiscale naționale. Printre categoriile în care se aplică cote preferențiale de TVA, restaurantele și serviciile de cazare se remarcă prin impactul lor bugetar semnificativ, în contextul unui efect de redistribuire foarte limitat. O utilizare mai limitată a cotelor preferențiale de TVA ar contribui la simplificarea sistemului fiscal. În pofida unor evaluări recente (în special din partea Autorității Independente de Responsabilitate Fiscală – AIREF), nu există o abordare sistematică pentru evaluarea eficacității cheltuielilor fiscale. Calitatea finanțelor publice ar putea fi îmbunătățită printr-o raportare consolidată și o evaluare sistematică a tuturor cheltuielilor fiscale la toate nivelurile teritoriale.
- (20) Implicarea sistematică, substanțială și în timp util a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali, a societății civile și a altor părți interesate relevante rămâne esențială pentru a asigura asumarea pe scară largă a reformelor și implementarea cu succes a instrumentelor de finanțare ale Uniunii, precum și în contextul semestrului european.
- (21) În Spania, punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune, care includ sprijin din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul pentru o tranziție justă (FTJ) și Fondul social european Plus (FSE+), se situează sub ritmul mediu la nivelul UE, atât în ceea ce privește selecția proiectelor, cât și plățile. Este important să intensifice și să accelereze eforturile de asigurare a punerii rapide în aplicare a acestor investiții, maximizând, în același timp, impactul lor pe teren. Spania ia deja măsuri în programele sale din cadrul politicii de coeziune pentru a stimula competitivitatea și creșterea economică. În același timp, Spania continuă să se confrunte cu dificultăți în implementarea eficientă a politicii de coeziune în domeniile cercetării și inovării, incluziunii sociale și gestionării riscurilor climatice, precum și în abordarea neconcordanțelor între cererea și oferta de competențe și în sprijinirea tranziției juste. Este esențial să se asigure implementarea rapidă și eficace a noilor investiții identificate de Spania în evaluarea sa la jumătatea perioadei a fondurilor politicii de

¹³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții intitulată „Semestrul european 2026 – pachetul de primăvară”, COM(2026) 200 final.

coeziune, în special a investițiilor legate de cele cinci priorități prevăzute în Regulamentul privind evaluarea la jumătatea perioadei ⁽¹⁴⁾.

- (22) Spania se confruntă cu mai multe provocări legate de sustenabilitatea finanțelor publice, productivitate, investiții eficiente și susținute în inovare, sarcini administrative și de reglementare, performanța a sistemului de justiție, legături între mediul științific și mediul de afaceri, acces la finanțare, adaptarea la schimbările climatice și reziliență a infrastructurii, managementul apei, rețeaua de energie electrică, furnizarea de locuințe sociale și la prețuri accesibile, sărăcia în rândul copiilor, necorelarea competențelor și eficiența sistemului de sănătate.
- (23) Spania a inițiat un cadru de cooperare pentru identificarea și abordarea blocajelor de reglementare și reducerea fragmentării reglementărilor între regiuni; eforturile trebuie însă intensificate și accelerate. „Regimul 20” permite cooperarea între nivelurile național, regional și local ale administrației spaniole. Pe parcursul anului 2025, s-au înregistrat progrese în domenii precum autorizarea deschiderii de afaceri, etichetarea digitală, instalarea de puncte de încărcare, certificatele de eficiență energetică, instalațiile de joasă tensiune și reducerea dispersiei reglementărilor. Această abordare contribuie la coordonarea reformelor în domeniile asupra cărora există consens; cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare pentru abordarea la o scară mai largă a obstacolelor. Spania ar avea de câștigat dacă ar folosi un mecanism de identificare a acestor bariere și de utilizare a „Regimului 20” pentru a pune în aplicare mai multe schimbări structurale. În plus, caracterul restrictiv al reglementărilor este deosebit de ridicat în sectorul comerțului cu amănuntul. Această complexitate administrativă afectează stabilirea întreprinderilor din cauza procedurilor greoaie de acordare a licențelor și de autorizare, creând obstacole suplimentare pentru intrarea pe piață și investiții și generând prejudicii pentru consumatori. Spania ar avea de câștigat de pe urma unei convergențe suplimentare a reglementărilor din sectorul comerțului cu amănuntul, care ar îmbunătăți mediul de afaceri și ar sprijini concurența, în special în ceea ce privește vânzarea cu amănuntul a medicamentelor. Barierele în calea comerțului cu bunuri în interiorul SEE se mențin, de exemplu în ceea ce privește ambalarea și etichetarea. Diferențele de reglementare dintre regiunile spaniole sporesc și mai mult costurile de conformare și creează bariere pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea între regiuni și din alte țări ale UE, reducând opțiunile pentru consumatori și crescând prețurile.
- (24) Spania a introdus o serie de reforme legislative menite să consolideze eficiența organizațională, digitală și procedurală a sistemului său de justiție; cu toate acestea, punerea lor efectivă în aplicare depinde de asigurarea unor investiții adecvate și susținute și de alocarea lor echitabilă la nivel regional. Sectorul justiției se confruntă cu un deficit de personal, numărul judecătorilor fiind relativ redus în raport cu dimensiunea populației, la care se adaugă pensionările anticipate în creștere și volumul tot mai mare al litigiilor. Acest lucru pune o presiune semnificativă asupra judecătorilor activi și contribuie la întâzieri judiciare persistente, cu efecte negative asupra profesioniștilor din domeniul juridic, întreprinderilor și cetățenilor. În plus, disparitățile în ceea ce privește nivelul de digitalizare între regiuni, împreună cu interoperabilitatea limitată între sistemele de gestionare a cauzelor, continuă să afecteze calitatea și eficiența generală a procedurilor judiciare. Îmbunătățirea

¹⁴ Regulamentul (UE) 2025/1914 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 septembrie 2025 de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1058 și (UE) 2021/1056 în ceea ce privește măsuri specifice de abordare a provocărilor strategice în contextul evaluării intermediare.

performanței sistemului de justiție prin asigurarea unui personal adecvat, menținând în același timp standardele de recrutare, precum și digitalizarea armonizată în toate regiunile și interoperabilitatea deplină a sistemelor de gestionare a cauzelor sunt, prin urmare, esențiale pentru consolidarea cadrului instituțional și stimularea mediului de afaceri.

- (25) Nivelul scăzut al investițiilor private în C&D rămâne o constrângere majoră. Dezvoltarea afacerilor și inovarea sunt afectate de o structură economică fragmentată, dominată de microîntreprinderi cu valoare adăugată scăzută. Spania a introdus reforme pertinente ca parte a planului de redresare și reziliență, cum ar fi Legea privind crearea și creșterea întreprinderilor și Legea privind întreprinderile nou-înființate. Cu toate acestea, sunt necesare măsuri suplimentare pentru a elimina obstacolele financiare și administrative care frânează inovarea în afaceri și pentru a reduce decalajul de productivitate.
- (26) Cheltuielile pentru C&D, care sunt limitate și distribuite inegal, sunt puternic concentrate în unele regiuni și, prin urmare, nu sunt suficiente pentru a stimula cheltuielile generale în acest domeniu ale întreprinderilor din întreaga țară. Există posibilitatea de a crește cheltuielile publice pentru C&D (cu scopul de a atinge 1,25 % din PIB până în 2030) și de a reduce dependența acestora de fondurile UE, asigurând, în același timp, o distribuție teritorială mai echilibrată. Combinarea unei creșteri a investițiilor publice cu stimulente fiscale țintite și scheme de granturi simplificate ar contribui la atragerea de investiții private și ar sprijini sectoarele cu valoare ridicată. Evaluarea *ex post* periodică a mixului de politici în materie de inovare la nivel național ar facilita transformarea rezultatelor cercetării în rezultate comerciale și ar valorifica investițiile private în C&D, asigurând în același timp concentrarea eforturilor asupra obiectivelor generale de politică.
- (27) Colaborarea limitată dintre mediul academic și industrie limitează inovarea în întreprinderi și creșterea productivității, în pofida modificării Legii privind știința, tehnologia și inovarea și a Legii privind universitățile. În plus, schemele publice instituite pentru a stimula investițiile private în C&D au avut un impact redus, în mare parte din cauza complexității lor și a lipsei de stimulente pentru întreprinderi și mediul academic. Consolidarea intermediarilor de cunoaștere, orientarea stimulentele din universități și organizațiile publice de cercetare către inovarea aplicată și îmbunătățirea finanțării bazate pe performanță ar stimula cercetarea și inovarea specializate și colaborative în universități și instituțiile de cercetare.
- (28) Accesul la finanțare pentru creștere rămâne o constrângere importantă pentru dezvoltarea întreprinderilor. Piețele de capital de risc și de capital propriu sunt încă subdezvoltate, deoarece finanțarea întreprinderilor spaniole se bazează încă în mare măsură pe împrumuturi bancare. În același timp, economiile private nu sunt direcționate în mod suficient către sprijinirea dezvoltării întreprinderilor inovatoare. Investițiile de capital propriu și de capital de risc prin intermediul sistemelor de pensii suplimentare ar putea fi încurajate în continuare prin introducerea aderării automate și prin relaxarea limitelor pentru investițiile de portofoliu. În plus, este necesară îmbunătățirea capacităților de transfer de cunoștințe, a rețelelor și cooperării, precum și a transformării cercetării în inovare comercială în cadrul start-upurilor. Împreună, acești factori continuă să limiteze realocarea resurselor către activități mai productive.

FMI ⁽¹⁵⁾ subliniază dimensiunea insuficientă a pieței și lipsa accesului la finanțarea prin capitaluri proprii printre factorii-cheie care stau la baza incapacității întreprinderilor recent înființate de a se extinde rapid. Promovarea unei utilizări mai largi a finanțării bazate pe piață și consolidarea legăturilor dintre întreprinderi și participanții de pe piețele de capital ar putea extinde accesul întreprinderilor la finanțare. În plus, lipsa unei diversificări eficace a surselor de finanțare afectează dinamismul investițiilor private. Potrivit OCDE ⁽¹⁶⁾, în 2023, o proporție semnificativă a firmelor spaniole, în special IMM-uri, a raportat lipsa finanțării disponibile drept o barieră importantă pe termen lung în calea investițiilor.

- (29) Guvernanța pe mai multe niveluri a Spaniei prezintă provocări în ceea ce privește furnizarea unui răspuns coerent la riscurile climatice tot mai mari. Coordonarea insuficientă dintre autoritățile naționale, regionale și locale reduce eficacitatea măsurilor de abordare a pericolelor naturale, inclusiv a inundațiilor și a incendiilor de vegetație. Consolidarea atât a coordonării verticale (între autoritățile naționale și regionale), cât și a coordonării orizontale (între regiuni) este esențială. Aceasta ar trebui să includă clarificarea suplimentară a responsabilităților și reducerea suprapunerilor între etapele de prevenire, pregătire, răspuns și redresare, precum și consolidarea mecanismelor de monitorizare și evaluare.
- (30) Resursele de apă ale Spaniei continuă să fie supuse unei presiuni tot mai mari din cauza scăderii pe termen lung a precipitațiilor și a stratului de zăpadă, a creșterii temperaturilor și a aridizării tot mai accentuate a solului. Zone extinse ale țării – în special regiunile sudice mai aride, zonele interioare și insulele – se confruntă cu stres hidric, deoarece cererea de apă, în special din partea industriei, agriculturii, turismului și producției de energie, depășește resursele disponibile în mod durabil. Sunt necesare în continuare eforturi suplimentare în direcția unei abordări mai durabile a managementului apei. Aceasta ar trebui să includă stimulente tarifare mai puternice pentru a promova o utilizare mai eficientă a apei, o mai bună coordonare și punere în aplicare a politicilor în domeniul apei la toate nivelurile administrației și proceduri decizionale raționalizate. Aceasta ar trebui să implice, de asemenea, punerea în aplicare eficace a Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale, extinderea reutilizării apei și investiții în infrastructură pentru a spori performanța și reziliența sistemului de management al apei. În acest scop, este, de asemenea, esențial să se sprijine dezvoltarea unor soluții bazate pe natură, inclusiv refacerea râurilor și reabilitarea corpurilor de apă.
- (31) Deși Spania a mobilizat un sprijin substanțial pentru eforturile sale de adaptare la schimbările climatice și de atenuare a acestora, inclusiv prin intermediul fondurilor UE, sunt necesare măsuri și investiții suplimentare pentru a proteja infrastructura critică, în special căile ferate și drumurile. Abordarea riscurilor climatice necesită o examinare sistematică a activelor majore, alături de punerea în aplicare a unor măsuri de modernizare cu impact ridicat. Pe lângă îmbunătățirea infrastructurii, este esențial să se investească în soluții bazate pe natură, inclusiv în păduri și soluri durabile și

¹⁵ Fondul Monetar Internațional (2025), *Spain: 2025 Article IV Consultation—Press Release; and Staff Report, IMF Staff Country Reports, 2025/121*. (Spania: Consultarea din 2025 în temeiul articolului IV – comunicat de presă și raportul personalului FMI, Rapoarte de țară ale personalului FMI, nr. 2025/121). Document disponibil la adresa: <https://doi.org/10.5089/9798229012782.002>.

¹⁶ Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (2025). *OECD Economic Surveys: Spain 2025* (Studiile economice ale OCDE: Spania 2025) (Vol. 2025/22, noiembrie). Paris, Editura OCDE. https://doi.org/10.1787/eco_surveys-esp-2025-en.

reziliente la schimbările climatice. Acest lucru ar contribui, de asemenea, la creșterea capacității de sechestrare a carbonului prin prevenirea incendiilor de vegetație, refacerea pădurilor destructurate și protecția ecosistemelor bogate în carbon. Soluțiile bazate pe natură ar trebui să consolideze reziliența la fenomenele climatice extreme prin măsuri precum refacerea zonelor umede pentru controlul inundațiilor și gestionarea solului în vederea reducerii impactului secetei.

- (32) Riscurile climatice au implicații semnificative pentru economia și societatea Spaniei. Între 1980 și 2024, fenomenele meteorologice extreme au provocat pierderi umane semnificative și pagube economice considerabile, acestea din urmă ridicându-se la 119,6 miliarde EUR. În pofida acestor riscuri tot mai mari, prin asigurare împotriva riscurilor climatice rămâne relativ redusă în acest domeniu, ceea ce se traduce printr-o protecție financiară insuficientă. Pentru a consolida reziliența, Spania ar trebui să își consolideze cadrul de finanțare a riscurilor de dezastre pentru a asigura sustenabilitatea financiară pe termen lung, concomitent cu extinderea utilizării și gradului de adoptare a mecanismelor de asigurare climatică.
- (33) Deși Spania înregistrează progrese în ceea ce privește introducerea surselor regenerabile de energie și are una dintre cele mai mari capacități instalate de energie eoliană și solară din UE, este necesară dezvoltarea în continuare a rețelelor și a soluțiilor de stocare pentru a sprijini integrarea surselor regenerabile de energie în mixul energetic național. Există în continuare provocări în ceea ce privește accesul la rețea, dar și în ceea ce privește transformarea acestui acces în capacitate operațională, ceea ce încetinește tranziția către energia curată. De exemplu, proiectele suplimentare aflate în prezent în pregătire ar urma să crească capacitatea totală de stocare de la 7,7 GW la 14,2 GW, sub ținta pentru 2030 de 22,5 GW. Spania trebuie să adopte măsurile necesare pentru a îmbunătăți reziliența și flexibilitatea rețelelor electrice, inclusiv pentru a renunța la regimul operațional consolidat de stabilizare a rețelei. Pentru a asigura stabilitatea rețelei, operatorul de sistem de transport utilizează în mod activ centrale pe gaz pentru menținerea stabilității tensiunii, până la implementarea unor reforme și investiții suplimentare destinate consolidării controlului tensiunii. Țara are nevoie, de asemenea, de investiții suplimentare pentru a spori interconectarea transfrontalieră a rețelelor de energie electrică, care în prezent, la 3,11%, rămân mult sub ținta de 15% stabilită pentru 2030. Procesele complexe de autorizare pentru instalațiile industriale și necesitatea unor măsuri suplimentare axate pe cerere pot limita investițiile în decarbonizarea producției din industria prelucrătoare. Emisiile constant ridicate de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier rămân o provocare majoră, aproape jumătate din emisiile Spaniei din sectoarele reglementate prin mecanismul de partajare a eforturilor. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru atingerea obiectivelor de eficiență energetică pentru 2030. În special, ar fi necesare investiții suplimentare pentru a îmbunătăți rata de eficiență energetică a clădirilor publice și private, abordând în același timp problema sărăciei energetice, care afectează 15,9 % din populația totală, printre cele mai ridicate din UE, și mai ales gospodăriile expuse riscului de sărăcie. Emisiile generate de clădiri au crescut cu 2,6 % în 2024 și au reprezentat aproximativ 19 % din totalul emisiilor din sectoarele acoperite de mecanismul de partajare a eforturilor. Această evoluție reflectă provocări persistente privind performanța energetică a parcului imobiliar și subliniază necesitatea de a reduce dependența de sistemele de încălzire și răcire bazate pe bază de combustibili fosili.
- (34) Piața locuințelor din Spania rămâne supusă unei presiuni semnificative din cauza blocajelor persistente pe partea de ofertă, în special în zonele cu cerere ridicată. În

contextul unei cereri de locuințe în creștere, acest lucru determină o presiune ascendentă asupra prețurilor. Deficitul de locuințe este cel mai pronunțat în zonele urbane și metropolitane, precum și în zonele de coastă cu intensitate turistică ridicată. Dezvoltarea urgent necesară de noi locuințe este în prezent limitată de o serie de factori legați de ofertă, printre care disponibilitatea limitată a terenurilor construibile, proceduri administrative lente și procese îndelungate de autorizare. Abordarea acestor obstacole în calea dezvoltării, protejând în același timp obiectivele de mediu, poate contribui la depășirea unora dintre constrângerile care au încetinit dezvoltarea sectorului rezidențial. În plus, fenomenul persoanelor fără adăpost este în creștere.

- (35) Spania are unul dintre cele mai scăzute stocuri de locuințe sociale din UE, reprezentând mai puțin de 2 % din oferta totală de locuințe, comparativ cu media UE de aproximativ 7 %. Această situație accentuează presiunea asupra pieței închirierilor și contribuie la creșterea prețurilor locuințelor. În plus, fondul existent de locuințe sociale este distribuit inegal la nivel național și nu reflectă nevoile teritoriale, în special în zonele cu cerere mai ridicată. Depopularea afectează o mare parte a țării, creșterea populației fiind concentrată în principal în zonele de coastă și în jurul regiunii capitalei. Abordarea deficitului considerabil de locuințe sociale prin creșterea numărului de unități de locuințe sociale, în special în zonele mai afectate de constrângeri legate de accesibilitatea prețurilor, este esențială pentru promovarea politicii de protecție socială și a furnizării de locuințe la prețuri accesibile. În același timp, promovarea locuințelor sociale în regim de închiriere este importantă pentru a asigura flexibilitatea regimului de ocupare pe parcursul ciclului de viață și pentru a răspunde nevoilor în schimbare ale gospodăriilor. Totodată, oferă acces direct și în timp util la locuințe accesibile, fără a necesita un angajament pe termen lung, costuri inițiale suplimentare și criterii de eligibilitate mai restrictive, comparativ cu schemele de achiziție de locuințe sociale. În cele din urmă, sistemul de locuințe sociale se bazează în continuare în mare măsură pe finanțare publică. Asigurarea sustenabilității sale pe termen lung necesită, de asemenea, instituirea unor mecanisme de finanțare previzibile, de exemplu prin reinvestirea veniturilor sau prin utilizarea unor scheme de fonduri reînnoibile, care să contribuie la reducerea dependenței de bugetul național.
- (36) Sărăcia în rândul copiilor din Spania continuă să reprezinte o provocare semnificativă, în contextul unor niveluri ridicate ale sărăciei și al unor inegalități de venit care persistă la nivel ridicat. În 2024, mai mult de unul din patru copii din Spania era expus riscului de sărăcie sau de excluziune socială, ceea ce plasează țara printre cele mai slab performante din UE. Anumite grupuri sunt deosebit de vulnerabile, în special copiii din gospodării monoparentale sau numeroase, cei ai căror părinți au un nivel scăzut de educație, precum și copiii de etnie romă și cei care provin din familii de migranți. Deși măsurile recente au contribuit la unele îmbunătățiri, situația reflectă deficiențe mai profunde ale sistemelor de protecție socială și de prestații sociale, inclusiv în ceea ce privește distribuția cheltuielilor sociale între generații, în contextul unor resurse fiscale limitate. Transferurile sociale au o capacitate limitată de reducere a sărăciei, în special în rândul copiilor. Persistă diferențe regionale în ceea ce privește ratele sărăciei și impactul transferurilor sociale, ceea ce indică o acoperire și un acces inegal la prestații și servicii între teritorii, în special în zonele rurale, în pofida unor progrese înregistrate în ultimii ani. Coordonarea dintre serviciile și prestațiile sociale, de sănătate și de ocupare a forței de muncă de la nivel național și regional continuă să fie limitată de competențe fragmentate, de criterii de eligibilitate eterogene și de instrumente care se suprapun. O mai bună coordonare ar putea asigura un sprijin mai cuprinzător și continuu. Gradul de utilizare a sistemului național de venit minim (*Ingreso Mínimo Vital* – IMV) și a suplimentului aferent pentru sprijinul copiilor (*Complemento de*

Ayuda para la Infancia – CAPI) a crescut, dar rămâne sub potențial, o parte semnificativă a gospodăriilor eligibile neprimind încă sprijin din cauza sarcinilor administrative, a procedurilor complexe de eligibilitate și a gradului redus de informare. Creșterea în continuare a gradului de utilizare și a adecvării IMV, precum și a măsurilor de activare conexe, alături de îmbunătățirea capacității acestuia de a se adapta la schimbările din situația gospodăriilor, ar consolida impactul acestei prestații. Deși ajustările recente au urmărit să îmbunătățească stimulentele pentru ocuparea forței de muncă, eficacitatea acestora rămâne de demonstrat. În plus, consolidarea căilor de incluziune socială prin combinarea mai sistematică a sprijinului pentru venit cu servicii sociale personalizate ar îmbunătăți și mai mult rezultatele pentru grupurile vulnerabile, inclusiv pentru copiii expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială. De asemenea, este necesară reechilibrarea cheltuielilor publice în favoarea politicilor care sprijină copiii și tinerii, precum educația, accesul la locuințe și ocuparea forței de muncă. Abordarea tuturor acestor provocări necesită îmbunătățirea în continuare a eficienței, a caracterului adecvat și a acoperirii asistenței sociale, asigurând în același timp o mai mare coerență între transferurile de numerar, sprijinul în natură, măsurile de activare și beneficiile fiscale, ceea ce ar contribui la sprijinirea convergenței sociale ascendente, în conformitate cu analiza de țară din a doua etapă efectuată de serviciile Comisiei pe baza cadrului de convergență socială ⁽¹⁷⁾.

- (37) Având în vedere rolul esențial al capitalului uman în consolidarea competitivității și a autonomiei strategice a Uniunii, în 2026 Consiliul a recomandat statelor membre să ia măsuri urgente pentru a aborda provocările structurale legate de capitalul uman în domeniul competențelor și al educației, care frânează competitivitatea. Recomandările specifice adresate Spaniei în 2026 pot contribui la punerea în aplicare a Recomandării Consiliului referitoare la capitalul uman în Uniune.
- (38) Deși sistemul de educație și formare profesională (EFP) continuă să se dezvolte, iar înscrierea în EFP s-a îmbunătățit la toate nivelurile, fenomenul necorelării competențelor se menține, generat de neconcordanțe între sistemele de educație și formare profesională și universitară, pe de o parte, și nevoile pieței muncii, pe de altă parte. Lipsa calificărilor intermediare, cauzată de nivelul redus de participare la EFP de nivel mediu, în special în domeniile STEM, coexistă cu un deficit acut de competențe în anumite sectoare tehnice, cum ar fi construcțiile și industria prelucrătoare. Înscrierea în EFP este, de asemenea, foarte inegală de la o regiune la alta. Deși, din punct de vedere formal, întregul sistem EFP a fost transformat în sistem dual în urma unei reforme recent adoptate, extinderea la scară completă a învățământului profesional dual nu a avut încă loc. În învățământul superior, Spania prezintă niveluri ridicate de absolvire a învățământului terțiar, însă persistă deficite în domenii cu cerere ridicată, cum ar fi TIC, ingineria și sănătatea. Deși absolvenții programelor EFP și ai programelor de învățământ superior legate de STEM au rezultate solide în materie de ocupare a forței de muncă – ceea ce indică o cerere ridicată pentru aceste specializări – ratele scăzute de participare, dezechilibrele de gen și abandonul în programele STEM riscă să limiteze capacitatea Spaniei de a stimula inovarea și de a susține tranziția verde și cea digitală. În plus, participarea adulților la învățarea pe tot parcursul vieții rămâne redusă și inegală, limitând oportunitățile de recalificare și perpetuând dezavantajele din etapele timpurii ale vieții.

¹⁷ [SWD\(2026\)122 5 – Analiza de țară din etapa a doua privind convergența socială, realizată în conformitate cu Cadrul pentru convergență socială \(SCF\), 2026.](#)

- (39) Spania a înregistrat progrese notabile în ceea ce privește reducerea părăsirii timpurii a sistemului de educație și formare profesională (ELET), însă aceasta rămâne la un nivel ridicat. Deși a scăzut în ultimii ani, aceasta este încă semnificativ peste media UE și peste ținta UE pentru 2030. Diferențele regionale persistă, iar părăsirea timpurie a școlii este mai frecventă în special în rândul grupurilor vulnerabile. Tinerii născuți în străinătate au o probabilitate de aproape trei ori mai mare de a părăsi timpuriu educația decât cei născuți în Spania, tinerii de etnie romă înregistrează rate semnificativ mai scăzute de absolvire a învățământului secundar superior comparativ cu populația generală, iar tinerii cu dizabilități sunt afectați în mod disproporționat. Persistă, de asemenea, diferențe de gen, cu rate mai ridicate în rândul bărbaților decât al femeilor. Ponderea elevilor cu competențe de bază insuficiente a crescut treptat începând din 2012, accentuând decalajul dintre performanța Spaniei și obiectivul UE de reducere a proporției elevilor cu rezultate slabe la citire, matematică și științe la sub 15% până în 2030. De asemenea, continuă să existe diferențe regionale semnificative în ceea ce privește competențele de bază, unele regiuni înregistrând în mod constant punctaje mai mici decât media națională.
- (40) În pofida unor rezultate relativ bune în domeniul sănătății, persistă provocări în ceea ce privește accesul la servicii de sănătate și de îngrijire pe termen lung, ceea ce afectează negativ starea de sănătate a populației, echitatea socială și productivitatea. Creșterea capacităților de asistență medicală primară și de îngrijire pe termen lung este esențială pentru îmbunătățirea accesului și asigurarea adecvării acestora, pe măsură ce populația îmbătrânește și, prin urmare, crește cererea de aceste servicii. Deși Planul de acțiune privind îngrijirea primară și comunitară pentru perioada 2025-27 vizează extinderea capacității de îngrijire primară și în pofida reformelor recente care vizează dezinstituționalizarea îngrijirii pe termen lung, sunt necesare în continuare eforturi suplimentare pentru a reduce deficitul de forță de muncă, diferențele regionale și timpii de așteptare și pentru a aborda lacunele persistente în materie de investiții.
- (41) Spania se confruntă cu provocări semnificative în ceea ce privește forța de muncă din domeniul sănătății și al îngrijirii pe termen lung. Printre acestea se numără structura de vârstă a personalului, distribuția inegală a profesioniștilor și deficitul anticipat de medici de familie, asistenți medicali și alți specialiști. De asemenea, condițiile de muncă rămân dificile, ceea ce afectează negativ calitatea locurilor de muncă și atractivitatea acestora. Pentru a aborda aceste dezechilibre, Spania ar putea adopta măsuri de îmbunătățire a recrutării și retenției personalului, precum și de îmbunătățire a condițiilor de muncă, inclusiv prin reechilibrarea formării, extinderea noilor roluri profesionale (inclusiv pentru asistenți medicali), creșterea flexibilității, digitalizare, echilibru de gen, reducerea caracterului informal în profesiile din domeniul îngrijirii și revizuirea sistemului de organizare a programului de lucru în ture. Diferențele regionale în ceea ce privește accesul și calitatea serviciilor, exacerbate de deficitul de personal, continuă să reprezinte o provocare semnificativă. Reforma asistenței medicale primare și impactul acesteia la nivel regional necesită o evaluare suplimentară, întrucât integrarea serviciilor avansează în mod diferit de la o regiune la alta. Spania ar trebui să adopte modele de bune practici, să instituie mecanisme adecvate de monitorizare și să utilizeze indicatori regionali. De asemenea, serviciile ar beneficia de o mai bună coordonare la nivel național și regional, precum și între sectoare (sănătate, asistență socială, ocuparea forței de muncă și educație). Accesul la servicii este îngreunat și mai mult de creșterea timpilor de așteptare. Spania a înființat în 2024 un grup de lucru privind listele de așteptare cu scopul de a reuni managementul și datele la nivelul comunităților autonome; cu toate acestea, sunt

necesare în continuare acțiuni pentru remedierea acestor deficiențe prin alocarea ținută de personal, triaj digital și armonizarea gestionării listelor de așteptare.

- (42) Deși sistemul de sănătate din Spania oferă, în general, rezultate solide în materie de sănătate la un cost relativ scăzut, cheltuielile de sănătate sunt estimate să crească semnificativ în următoarele decenii, pe măsură ce schimbările demografice vor exercita presiuni tot mai mari asupra finanțelor publice. Pentru a asigura sustenabilitatea și, în același timp, menținerea caracterului adecvat al serviciilor, măsurile ar putea viza utilizarea mai eficientă a resurselor existente. Acest obiectiv ar putea fi realizat în cadrul serviciilor de îngrijire pe termen lung printr-o mai bună alocare a resurselor și printr-o evaluare mai riguroasă a gradului de dependență și a nevoilor de îngrijire ale beneficiarilor. În plus, eforturile ar putea fi direcționate către continuarea dezinstituționalizării și extinderea îngrijirii comunitare. O mai bună coordonare între serviciile de îngrijire pe termen lung și cele de sănătate ar contribui, de asemenea, la creșterea eficienței sistemelor. În ceea ce privește asistența medicală primară, investițiile în digitalizare interoperabilă, telemedicină și prevenție ar conduce la o furnizare mai eficientă a serviciilor. În cadrul exercițiului său de revizuire a cheltuielilor 2018–2020, AIReF a propus măsuri de consolidare a eficienței în domeniile cheltuielilor farmaceutice și spitalicești, identificând oportunități concrete de economisire. Spania are potențial de îmbunătățire a ratelor de utilizare a medicamentelor generice și biosimilare în anumite categorii terapeutice. Reducerea disparităților și îmbunătățirea evaluării cheltuielilor farmaceutice, precum și a diferențelor regionale nejustificate în costurile procedurilor medicale și ale prescripțiilor, pot contribui, de asemenea, la creșterea eficienței. În acest sens, Spania ar avea de câștigat dacă ar da curs recomandărilor AIReF de a spori eficiența cheltuielilor printr-o monitorizare sporită a cheltuielilor fiscale pentru a crea marja de manevră bugetară necesară abordării presiunilor tot mai mari asupra cheltuielilor cu asistența medicală.
- (43) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, în 2026 Consiliul a recomandat statelor membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru a pune în aplicare Recomandarea din 2026 privind politica economică a zonei euro. În cazul Spaniei, recomandarea 1 contribuie la punerea în aplicare a primei, celei de-a doua și celei de-a treia recomandări pentru zona euro; recomandarea 2 contribuie la punerea în aplicare a celei de-a patra recomandări pentru zona euro; recomandarea 3 contribuie la punerea în aplicare a celei de-a șaptea, celei de-a opta și celei de-a noua recomandări pentru zona euro; recomandarea 4 contribuie la punerea în aplicare a celei de-a șaptea recomandări pentru zona euro; recomandarea 5 contribuie la punerea în aplicare a celei de-a cincea recomandări pentru zona euro; iar recomandarea 6 contribuie la punerea în aplicare a celei de-a doua și a celei de-a cincea recomandări pentru zona euro.

RECOMANDĂ ca, în 2026 și în 2027, Spania să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Având în vedere abaterea preconizată pentru 2026 de către Comisie în raport cu traiectoria recomandată a cheltuielilor nete, să asigure respectarea ratelor maxime de creștere recomandate de Consiliu la 21 ianuarie 2025, utilizând în același timp flexibilitatea prevăzută de clauza națională de derogare pentru majorarea cheltuielilor de apărare. Să consolideze cheltuielile pentru apărare și nivelul de pregătire pentru apărare, asigurând, în același timp, eficiența cheltuielilor și adaptarea treptată a bugetului pentru a susține creșterea structurală a cheltuielilor pentru apărare. Să se asigure că măsurile luate pentru a atenua impactul creșterii prețurilor la energie sunt

temporare, orientate către protejarea gospodăriilor vulnerabile sau către satisfacerea nevoilor întreprinderilor mari consumatoare de energie, păstrează stimulentele pentru economisirea energiei și, în același timp, sunt compatibile cu angajamentele asumate în cadrul bugetar. Să pună în aplicare setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare, în conformitate cu recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2025. Să consolideze sustenabilitatea finanțelor publice, în special prin limitarea cheltuielilor fiscale, protejând în același timp creșterea economică și sprijinind gospodăriile cu venituri mici. Să sporească eficiența cheltuielilor prin îmbunătățirea monitorizării cheltuielilor fiscale și prin implementarea de revizuiți ale cheltuielilor la nivel național și regional.

2. Să asigure continuitatea reformelor și a investițiilor implementate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență. Să accelereze eforturile de implementare în cadrul programelor politicii de coeziune, bazându-se, după caz, pe realocări către prioritățile strategice și pe flexibilitățile prevăzute în evaluarea la jumătatea perioadei a cadrului politicii de coeziune.
3. Să stimuleze productivitatea și inovarea prin reducerea sarcinilor administrative și a fragmentării reglementărilor între regiuni, inclusiv prin eliminarea barierelor din comerțul cu amănuntul și din calea liberei circulații a mărfurilor. Să îmbunătățească performanța sistemului de justiție prin asigurarea unui nivel adecvat de angajați, a digitalizării armonizate și a interoperabilității depline între regiuni. Să faciliteze inovarea, extinderea și dezvoltarea întreprinderilor, cu accent pe sectoarele cu valoare adăugată ridicată, inclusiv prin sprijinirea investițiilor stabile în cercetare și inovare, consolidarea colaborării dintre industrie și mediul academic și îmbunătățirea accesului la finanțare, în special la capital de risc.
4. Să intensifice coordonarea în materie de reziliență climatică la nivel național, regional și local. Să îmbunătățească managementul și guvernanta apei și să extindă reciclarea apelor uzate urbane. Să adapteze infrastructura critică la schimbările climatice, inclusiv căile ferate și drumurile, și să promoveze soluții bazate pe natură pentru atenuarea riscurilor aferente. Să dezvolte în continuare cadrul de finanțare în caz de dezastre. Să investească în stocarea, transportul și distribuția energiei electrice și în interconexiunile transfrontaliere de energie electrică. Să stimuleze decarbonizarea industriei și electrificarea transporturilor.
5. Să extindă parcul imobiliar rezidențial, inclusiv prin revizuirea cadrului de reglementare, simplificarea procedurilor de autorizare, facilitarea disponibilității terenurilor și reconversia fondului construit subutilizat. Să sporească oferta de locuințe sociale și la prețuri accesibile, favorizând opțiunile de închiriere mai bine adaptate nevoilor teritoriale și regionale și bazate pe sisteme de finanțare sustenabile, mai puțin dependente de finanțarea publică.
6. Să abordeze sărăcia în rândul copiilor, inclusiv prin reechilibrarea cheltuielilor sociale de la o generație la alta și prin îmbunătățirea acoperirii și a caracterului adecvat al transferurilor sociale și al asistenței sociale, precum și a legăturii acestora cu măsurile de activare, reducând în continuare inegalitățile de venit. Să reducă necorelarea competențelor prin consolidarea sistemului de educație și formare profesională duală, a relevanței învățământului superior pentru piața muncii și a învățării pe tot parcursul vieții, cu accent pe STEM. Să îmbunătățească competențele de bază și să reducă părăsirea timpurie a școlii. Să îmbunătățească accesul la servicii de sănătate prin sporirea capacităților asistenței medicale primare și a îngrijirilor de lungă durată, prin soluționarea deficitului de personal și reducerea timpilor de

așteptare. Să abordeze disparitățile regionale în ceea ce privește accesul la oportunități și servicii, în special în zonele afectate de depopulare rapidă, sporind în același timp eficiența care creează marjă de manevră bugetară pentru a face față presiunilor tot mai mari asupra cheltuielilor.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*